

вчинене способом погрози, обману, шантажу, поради, переконання, обіцянки тощо.

Одержано 19.04.2019

УДК 340.12;342.726

Дарина Олегівна КЛИМЕНКО,

курсант групи Ф1-204 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Шевчук Т. А.

ДО ПИТАННЯ ПРО ВІК КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОГРОЗУ ВБИВСТВОМ

Верховенство права людини на життя над усіма іншими майновими і немайновими правами обумовлене самою його природою. Це підтверджується і цілою низкою міжнародно-правових документів: Загальна декларація прав людини, Європейська конвенція захисту прав людини та основних свобод, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.) та ін.

Конституцією України визнано, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю.

Пріоритет права на життя над іншими правами знаходить своє відображення і у кримінальному законодавстві України. Так, розділ II Особливої частини Кримінального кодексу України (далі КК України) містить ряд норм щодо кримінально-правового захисту людського життя, як найвищої цінності.

Кримінально караними визнаються як різні види вбивств (ст. 115–119 КК України), так і погроза вбивством (ст. 129 КК України) – злочин, об'єктивна сторона якого проявляється у залякуванні потерпілого позбавленням його життя. Таке залякування може бути виражене у будь-якій формі: усно, письмово, шляхом демонстрації зброї тощо. Погроза вбивством має бути конкретною і реальною. Реальність погрози визначається достатнією підстав побоюватися її виконання, які у кожному випадку є різними. При визначенні реальності погрози значення має з'ясування форми, місця, часу, обстановки її висловлення, характеру попередніх взаємовідносин між винним і потерпілим тощо. Особливе значення має сприйняття погрози потерпілим, очевидцями погрози та іншими особами, які про неї дізналися.

Суб'єктом цього злочину законодавець визначає фізичну осудну особу, яка досягла віку кримінальної відповідальності. Тобто – загальний вік (16 років).

Питання, що стосуються віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, є достатньо широко висвітленим в науковій літературі. Дослідження з цього приводу проводили такі вчені, як Н. Л. Березовська, В. М. Бурдін, Я. М. Квітка, Н. Я. Ковтун, В. Я. Тацій та ін. Метою цієї роботи є чітке окреслення віку, з досягненням якого особа підлягає кримінальній відповідальності саме за погрозу вбивством.

Відповідно до частини 1 ст. 22 КК України кримінальний відповідальності за погрозу вбивством підлягають особи, яким на момент вчинення злочину виповнилося шістнадцять років. Однак, в той же час, згідно з частиною 2 ст. 22 КК України за вчинення умисного вбивства, кримінальна відповідальність передбачена з 14-ти років. З настанням такого ж віку передбачена кримінальна відповідальність за вчинення спеціальних видів погрози та за вчинення злочинів, в яких погроза є способом їх вчинення (наприклад, ст. 187, 189, 345, 350 КК України). Як справедливо з цього приводу зазначає В. В. Шаблистий, таке рішення, мабуть, було керовано тим, що у 14-річному віці суб'єкт здатний усвідомлювати суспільну небезпечність вчинюваних ним дій. Що ж стосується погрози вбивством як самостійного складу злочину, передбаченого ст. 129 КК України, то законодавець, необгрунтовано підвищив (порівняно із вбивством) вік кримінальної відповідальності. Встановлюючи відповідальність з 14-ти років за вбивство, за спеціальні види погрози застосування фізичного насильства законодавець вважає, що дії винного є результатом його інтелектуальної діяльності, а інтелект суб'єкта достатньо розвинений, щоб розуміти суть таких діянь. Водночас, встановивши відповідальність за погрозу вбивством з 16-ти років, він, тим самим, визнав, що інтелект у підлітків у віці від 14-ти до 16-ти років ще недостатньо розвинений, щоб розуміти суть злочину, передбаченого ст. 129 КК України.

Таким чином, очевидно є певна суперечність щодо законодавчого встановлення віку кримінальної відповідальності за вбивство та погрозу вбивством. Виходить так, що неповнолітній у віці від 14 до 16 років має уявлення і усвідомлення про суспільну небезпечність вбивства та спричинення дій, в яких саме погроза є способом їх вчинення, а погрожуючи вбивством не усвідомлює суспільну небезпечність цього діяння (ст. 129 КК України), що є деякою мірою нелогічним. Зниження віку кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого ст. 129 КК України «Погроза вбивством» сприятиме однаковій правовій оцінці злочинних дій, які мають однакову природу.

Одержано 09.04.2019

УДК 343.91

Сергій Анатолійович ЛЕВЕНЕЦЬ,
курсант групи Ф1-303 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Фіалка М. І.

ДО ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ МОРАЛЬНИХ ОЗНАК ОСОБИ – ОРГАНІЗАТОРА ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

На нашу думку, серед всієї строкатої сукупності осіб, які є суб'єктами злочинів, найбільшу суспільну небезпечність має організатор злочинної організації. Аргументацією моєї думки виступає той факт, що метою злочинної організації завжди є вчинення тяжких або ж особливо тяжких злочинів, тобто